

Fra Næstved til Mogenstrup.

(Af Nielsen-Gjelsted.)

—o—

En Tur ad Præstølandevejen — fra Næstved til Mogenstrup — er ingenlunde den daarligst valgte for en Turist, der vil se nogle af Sydsjællands mange skønne Punkter og minderige Steder.

Et Par Kilometer fra Næstved paa venstre Side og umiddelbart op til Landevejen ligger Herregaarden Rønnebæksholm. Denne Herregaard har i sin Tid været i Nicolaj Frederik Severin Grundtvigs Besiddelse, idet han d. 25. Oktbr. 1851 giftede sig med Ejerinden, Enkefru Marie Toft. Ældre Folk paa Næstvedegn kan vist — om de just ikke selv har været til Stede — fortælle om Vennemøderne paa Rønnebæksholm, hvor der nærmest var „aabent Hus“, og hvor Grundtvig var Lederen af de belærende, aandrige og opbyggelige Samtaler, som her førtes.

Paa Rønnebæksholm skrev Grundtvig blandt meget andet „I al sin Glans nu straal Solen“, en Salme, der paa Pinsedagen synges trindt om i de danske Kirker, og hvori følgende to Linier henviser til Nattergalens Sang i den nærliggende Skov:

„I Sommernattens korte Svale
slaar højt Fredskovens Nattergale.“

Lidt bedre fremme mod Mogenstrup angiver Chr. Winther Stedet, hvor Rhitra i „Hjortens Flugt“ døde i sin Moders Skød:

„Lidt inde fra Vejen i Sandgravens
Læ,
der sad en gammel Kvinde, og over
hendes Knæ
sig lænede en yngre med nøgen Fod
og Arm —
dem sendte Aftensolen sin sidste
Straale varm.“

Omtrent under hele Turen ses de to nærliggende Kirker, Rønnebæk og Næstelsø, hvor Biskopperne, henholdsvis Thomas Skat Rørdam og Bruun Juul Fog, en Tid virkede som Sognepræster.

Paa den modsatte Side af Landevejen, og langs med denne strækker sig et skovbevokset Bakkedrag. Om dette Bakkedrag's Tilblivelse fortæller Sagnet: En nedrig Trolde havde besluttet at ødelægge Næstved ved helt at tildække Byen med Sand. Han gik ned til Stranden ved Vester Egitsborg og fyldte en Pose med Sand. Paa Turen fra Mogenstrup til Næstved løb det meste af Sandet ud gennem et Hul i Posen. Da Trolde i Nærheden af Næstved opdagede, hvad der var sket, kastede han Resten af Sandet ind mod Byen. Det faldt lidt udenfor den; men da Næstved By siden hin Tid

har udvidet sig meget betydeligt, ligger Sandbunken nu inde i Byen og benævnes Munkebakken. Fra dennes Top er der en storslaet Udsigt over Næstved og langt ud i Omegnen.

Næstved Bys Turist- og Forskønel-

sesforening har ofret mange Penge for ved Beplantning og paa mange andre Maader at gøre Munkebakken til et almindeligt søgt Sted, ogsaa for Turister.

Næstved By er forøvrigt meget rig paa Seværdigheder. Her skal som et lille Svinkeærinde paa Mogenstrupturen kortelig nævnes: St. Mortens Kirke, som er landskendt for sin pragtfulde Altertavle, udskåret i Egetræ af den kendte Billedsnider Abel Schrøder, Apostelhuset med Bindingsværkfacade, og hvor Kristus og de 12 Apostle er udskåret paa stærkt fremspringende Egetræsnægte. I St. Peders Kirke findes interessante Kalkmalerier, hvoraf ét forestiller Kong Valdemar Atterdag og hans Dronning Helvig, begge i knælende Stilling og uden Tvivl portrætlignende. Det gamle Helligaandshus, hvis Ydre i den senere Tid er ført tilbage til sin oprindelige Skikkelse, er indrettet til Museum. Foruden en lille interessant zoologisk Have skal blandt mange andre Seværdigheder endnu blot nævnes Seværdighedsfabrik, hvis Keramikvaser og -krukker er kendt endog ud over Europas Grænser.

Midtvejs i det nævnte Bakkedrag kan det Sted paavises, hvor en fuldt ud regulær Duel udkæmpedes saa sent i Tiden som i Slutningen af det sidst svundne Aarhundrede. Der kæmpedes med Sabler, og Kampen stod mellem en Premierløjtnant og en Cirkusdirektør. Denne sidste vandt, idet han tilføjede sin Modstander et Saar i Armen, og Sekundanterne standsede Kampen i samme Øjeblik, de saa Blødet flyde. Cirkusdirektøren fandt dog ikke, at han ved denne Duelsejr fuldt ud var blevet forsonet — ved et Sammentræf i Ægypten nogen Tid efter myrdede han sin Modstander ved et Revolverskud.

Før Bakkedraget blev skovbevokset, afgav det Græsning til en Mængde Faar. Ældre Folk paa disse Egne har oplevet at se store Flokke af smaa, sortsmudsede Faar gaa og nusse omkring paa Bakkedraget for at søge Føde. Dette Billede berører Chr. Winther i „Hjortens Flugt“ i disse Linier:

„Ej langt fra Næstved strækker sig
en Højryg stor,
der Faaret gaar og søger
sit tarvelige Føer“.

Omtrent ti Kilometer sydøst for Næstved ligger det naturskønne Mogenstrup i et stærkt bakket Terræn og med Skov paa begge Sider af Landevejen. I den fjerneste Udkant af Skoven ligger Gæstgiveriet, og lige-

som indkilet i Skovbrynet ligger den lille hyggelige Kirke, der er Anneks til Næstelsø. En Kilometer fra Gæstgiveriet ad Vejen mod Bøgesø og op til Skoven er der i den senere Tid anlagt et ret storstilet Stenbrud. Intet Under, at denne Del af Mogenstrupskoven har faaet Navnet „Stenskov“; Skovbakken her er nemlig helt igennem tæt spækket med Granit. Stenbruddet har sit eget Banelegeme, der i Nærheden af Lou Station staar i Forbindelse med Sydbanen.

Fra Stenbruddet vender vi tilbage til Landevejen og lader nogle Linier fra „Hjortens Flugt“ fortælle, hvorledes der i svundne Tider paa visse Dage saa ud her:

„Paa denne Kildemarkedsplads,
her mellem Boder, Skur og Telte
med gammelt Kram og Modestads,
hvor vise Mænd og store Helte

med Næserne af sminket Voks
saadan, som end de var i Live,
sig for en videlysten Floks
nysgerrigt aabne Blik hengive“.

Om end disse Linier er skrevet med Henblik paa Dyrehavsbakken ved Klampenborg, kunde de godt være hentet fra Mogenstrup. Vist er det i alt Fald, at der her har været afholdt de saakaldte Kildemarkeder, der samlede mange Mennesker, endog langvejs fra.

Det største Antal Mennesker, der nogen Sinde har været samlet i Mogenstrup paa en Gang, var den 20. Juni 1888, Hundreedaarsdagen for Stavnsbaandets Løsning.

Mange sluttede Selskaber har gennem Tiderne søgt til Mogenstrup, og mangeartede Friluftsfester er afholdt her. I lange Tider var Festpladsen umiddelbart op til Landevejen; men i de senere Aar er den blevet flyttet til et Sted noget derfra. Talerstol og Musik-, Sang- eller Gymnastiktribune rejstes i en Dal, og op ad en stor Bakkeskraaning lejrte Festsdeltagerne sig mellem de gamle, ærværdige Bøge- og Egetræer.

Denne nærmest ideelle Festplads inspirerede ved en 5. Juni Folkefest en Festsdeltager til at skrive:

Her hvælver Himlen blaa som Loft
foroven;
her Væggen, bladfylt, er selve Sko-
ven;
her Gulvet er belagt med Tæpper
bløde
af Løv og Mos og Græs og Blomster
søde;
her ranker Søjler sig af Bøgestammer,
her Egens Krone bredt og stolt sig
brammer;
her synger Fugle smaa i Kor paa
Grene,
med Harpestranges Klang, med Toner
rene;
her smiler Solen venligt ned fra oven
og spreder Guldglans over hele Sko-
ven.

Nielsen-Gjelsted.